

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїстики
Факультет № 6**

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ**

навчальної дисципліни «**Основи національної безпеки**» обов'язкових
компонент освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність (Правоохоронна діяльність)

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30 серпня 2023 р. № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25 серпня 2023 р. № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29 серпня 2023 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти
Протокол від 18 серпня 2023 року № 8

Розробник:

Професор кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних
наук, професор Попова С.М.

Рецензенти:

1. Заступник начальника відділення поліції №3 Харківського районного управління поліції №1 ГУНП в Харківській області, доктор юридичних наук, снс Прокопенко О.Ю.
2. Доцент кафедри адміністративного права та процесу факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент Казанчук І.Д.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						
	Всього	з них:					Вид контролю
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1: Політика як суспільне явище та об’єкт дослідження.	12	2	4			6	Залік
Тема № 2: Зовнішня політика та міжнародні відносини.	12	2	4			6	
Тема № 3: Національна безпека України.	14	4	4			6	
Тема № 4: Правова політика держави.	12	2	4			6	
Тема № 5: Правоохоронна політика держави.	12	2	4			6	
Тема № 6: Служба безпеки України у галузі міжнародного співробітництва.	14	2	6			6	
Тема № 7: Протидія транснаціональній злочинності в умовах глобалізації сучасного суспільства.	14	2	4			8	
Всього за 4 семестр	90	16	30			44	

1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						
	Всього	з них:					Вид контролю
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1: Політика як суспільне явище та об'єкт дослідження.	9					20	Залік

Тема № 2: Зовнішня політика та міжнародні відносини.	7	2				20
Тема № 3: Національна безпека України.	7	2		2		10
Тема № 4: Правова політика держави.	7					10
Тема № 5: Правоохоронна політика держави.	7					10
Тема № 6: Служба безпеки України у галузі міжнародного співробітництва.	11					20
Тема № 7: Протидія транснаціональній злочинності в умовах глобалізації сучасного суспільства.	9	2		2		20
Всього за 4 семестр	120	6		4		110

2. Методичні вказівки до практичних (семінарських) занять

Тема № 1. Політика як суспільне явище та об'єкт дослідження.

Практичне заняття №1. Політика як суспільне явище та об'єкт дослідження

Навчальна мета заняття: визначити політику як суспільне явище та об'єкт дослідження.

Час проведення: 4 год.

Навчальні питання:

1. Предмет науки про політику.
2. Метод науки про політику.
3. Функції науки про політику.
4. Політика як суспільне явище.

Методичні вказівки:

До кожного окремого з питань згідно нумерації навчальних питань необхідно засвоїти, розкрити або звернути увагу на наступні аспекти:

1. Політична сфера суспільства як об'єкт науки про політику.
2. Методологічний інструментарій оснащення політичної науки.
3. Основні елементи структури політики.

Теми рефератів:

1. Природні та соціальні елементи політики національної безпеки.
2. Чинники, які обумовлюють особливості політики національної безпеки України.
3. Використання математичних методів при аналізі політики національної

безпеки.

4. Класичний реалізм, неореалізм, неолібералізм, неоідеалізм у контексті визначення цілей політики національної безпеки.

5. Повноваження суб'єктів державної політики національної безпеки України та організація їх взаємодії.

6. Концепція політичного реалізму щодо забезпечення національної безпеки.

Література:

Основна: 18, 22, 23, 26, 28, 42, 43, 45.

Додаткова: 51, 53, 57, 60, 65.

Тема № 2. Зовнішня політика та міжнародні відносини.

Практичне заняття №2. Зовнішня політика та міжнародні відносини

Навчальна мета заняття: охарактеризувати зовнішню політику держави та міжнародні відносини.

Час проведення: 4 год.

Навчальні питання:

1. Сутність та види міжнародних відносин та зовнішньої політики держави.
2. Принципи і суб'єкти міжнародних відносин та зовнішньої політики держави.
3. Поняття та причини врегулювання міжнародних конфліктів.
4. Засоби і методи врегулювання міжнародних конфліктів.
5. Значення та роль України в системі міжнародних відносин.
6. Вплив глобальних проблем безпеки на національну і міжнародну безпеку.

Методичні вказівки:

До кожного окремого з питань згідно нумерації навчальних питань необхідно засвоїти, розкрити або звернути увагу на наступні аспекти:

1. Види суб'єктів міжнародних відносин: всесвітні (МВФ, ООН) та регіональні (Рада Європи, Європейський Союз); високорозвинуті (США, Гонконг, Сінгапур, Канада), середньорозвинуті (країни Східної Європи і Латинської Америки) та слаборозвинуті, або бідні (країни СНД, Африки); дуже інтегровані (країни Європейського Союзу, які мають спільні представницькі та урядові структури, прямують до єдиної валютної та митної систем) та слабоінтегровані (країни СНД).

Теми рефератів:

1. Міжнародні організації в боротьбі за розв'язання глобальних проблем людства.

2. Україна як член ООН: історія і сучасні проблеми.
3. Україна і військово-політичні структури НАТО.
4. Україна в загальноєвропейському контексті.
5. Україна в системі міжнародних політичних організацій.
6. Майбутнє України в нових геополітичних реаліях.
7. Європейська інтеграція: проблеми та перспективи.

Література.

Основна: 18, 22, 23, 26, 28, 42, 43, 45.

Додаткова: 51, 53, 57, 60, 65.

Тема № 3. Національна безпека України.

Практичне заняття №3. Національна безпека України

Навчальна мета заняття: охарактеризувати національну безпеку України

Час проведення: 4 год.

Навчальні питання:

1. Поняття та особливості національної безпеки України.
2. Структура національної безпеки України.
3. Система забезпечення національної безпеки України.

Методичні вказівки:

До кожного окремого з питань згідно нумерації навчальних питань необхідно засвоїти, розкрити або звернути увагу на наступні аспекти:

1. Основні функції суб'єктів забезпечення національної безпеки України: українського народу; Верховної Ради України, Президента України; Кабінету Міністрів України; Міністерств, Служби безпеки України та інших центральних органів виконавчої влади; Конституційного Суду України; Судів загальної юрисдикції та Прокуратури України; Національного банку України.
2. Основні функції Ради національної безпеки і оборони України (РНБО).

Теми для рефератів:

1. Національна безпека як мета та умова життєдіяльності соціальної системи.
2. Необхідні і достатні умови забезпечення національної безпеки.
3. Головна мета, структура та основні завдання складових системи забезпечення національної безпеки.
4. Особливості реформування сектору безпеки України.
5. Мета та завдання стратегічного планування забезпечення національної безпеки.
6. Стратегічний аналіз, як елемент стратегічного планування забезпечення

національної безпеки.

7. Підготовка фахівців для сектору безпеки і оборони України з кібербезпеки.

Література.

Основна: 18, 22, 23, 26, 28, 42, 43, 45.

Додаткова: 51, 53, 57, 60, 65.

Тема № 4. Правова політика держави.

Практичне заняття №4. Правова політика держави

Навчальна мета заняття: охарактеризувати правову політику держави.

Час проведення: 4 год.

Навчальні питання:

1. Сутність правової політики держави.
2. Суб'єкти правової політики держави.
3. Основні форми реалізації правової політики.

Методичні вказівки:

До кожного окремого з питань згідно нумерації навчальних питань необхідно засвоїти, розкрити або звернути увагу на наступні аспекти:

1. Основні аспекти й напрями політичної діяльності певних суб'єктів у галузі права, його творення, тлумачення, застосування, а саме: Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Конституційного Суду України, депутатського корпусу, парламентських комітетів, наукових закладів, законодавчих (представницьких) та виконавчих органів тощо.

2. Роль Міністерства юстиції в реалізації і формуванні державної правової політики.

3. Правова політика політичних партій і суспільно-політичних рухів. Участь громадян у формуванні правової політики.

Теми для рефератів:

1. Правова держава в історії політико-правової думки.
2. Поняття і основні риси правового статусу особи в правовій державі.
3. Основні форми й інститути демократії в Україні.
4. Проблема формування правової держави в Україні.
5. Вимоги до механізму правового регулювання в умовах демократичної правової держави.
6. Методи впливу неурядових дослідних організацій на політику держави.
7. Вплив інститутів громадянського суспільства на політику національної безпеки України.

Література.

Основна: 18, 22, 23, 26, 28, 42, 43, 45.

Додаткова: 51, 53, 57, 60, 65.

Тема № 5. Правоохоронна політика держави.**Практичне заняття № 5. Правоохоронна політика держави.**

Навчальна мета заняття: охарактеризувати правоохоронну політику держави.

Час проведення: 4 год.

Навчальні питання:

1. Сутність та особливості правоохоронної політики держави.
2. Механізми реалізації правоохоронної політики держави.
3. Правоохоронні й правозахисні органи та їх роль у реалізації державної правоохоронної політики.
4. Судові органи та їх роль у реалізації державної політики у сфері правоохорони.

Методичні вказівки:

До кожного окремого з питань згідно нумерації навчальних питань необхідно засвоїти, розкрити або звернути увагу на наступні аспекти:

1. Система правоохоронних, правозахисних органів та органів правосуддя, через які здійснюється державна політика у сфері правоохоронної діяльності. Міністерство внутрішніх справ (МВС України) як центральний орган, який здійснює державну правоохоронну політику.
2. Система правозахисних органів державної влади: інститут Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини; Юстиція України; адвокатура; нотаріат.

Теми для рефератів:

1. Поняття та зміст правоохоронної функції сучасної правової держави.
2. Правоохоронна діяльність як динамічна складова правоохоронної системи суспільства.
3. Завдання та функції органів Національної поліції України.
4. Мета та порядок здійснення оборонного планування.
5. Основні підходи щодо забезпеченням оборонної достатності.
6. Функції та завдання органів військового управління.

Література.

Основна: 18, 22, 23, 26, 28, 42, 43, 45.

Додаткова: 51, 53, 57, 60, 65.

Тема № 6. Служба безпеки України у галузі міжнародного співробітництва.

Практичне заняття № 6. Служба безпеки України у галузі міжнародного співробітництва.

Навчальна мета заняття: охарактеризувати Службу безпеки України у галузі міжнародного співробітництва.

Час проведення: 6 год.

Навчальні питання:

1. Служба безпеки України в секторі безпеки держави.
2. Функції органів Служби безпеки України.
3. Система та структура Служби безпеки України.
4. Методи управління в органах Служби безпеки України.

Методичні вказівки:

До кожного окремого з питань згідно нумерації навчальних питань необхідно засвоїти, розкрити або звернути увагу на наступні аспекти:

1. Основні напрямки співпраці Служби безпеки України із спецслужбами та правоохоронними органами зарубіжних країн-партнерів.
2. Співробітництво з НАТО у сфері протидії міжнародному тероризму.
3. Боротьба служби безпеки України з транснаціональною організованою злочинністю.

Теми для рефератів:

1. Служба безпеки України як об'єкт державного управління.
2. Адміністративно-правовий статус органів Служби безпеки України.
3. Форми управління в Службі безпеки України.
4. Взаємодія Служби безпеки України з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та громадськістю.
5. Механізм правового регулювання діяльності органів Служби безпеки України.
6. Ситуаційне та системне стратегічне управління у сфері національної безпеки.

Література.

Основна: 18, 22, 23, 26, 28, 30, 42, 43, 45.

Додаткова: 51, 53, 57, 60, 65.

Тема № 7. Протидія транснаціональній злочинності в умовах глобалізації сучасного суспільства.

Практичне заняття №7. Протидія транснаціональній злочинності в умовах глобалізації сучасного суспільства.

Навчальна мета заняття: охарактеризувати протидію транснаціональній злочинності в умовах глобалізації сучасного суспільства.

Час проведення: 4 год.

Навчальні питання:

1. Сутність та причини міжнародної злочинності, як негативного наслідку глобалізації суспільства
2. Міжнародні політико-правові підстави протидії транснаціональній злочинності.
3. Основні види міжнародної злочинності, їх витоки та різномірний політичний вплив.
4. Компетенції та завдання поліції, інших правоохоронних органів України у протидії міжнародній злочинності.

Методичні вказівки:

До кожного окремого з питань згідно нумерації навчальних питань необхідно засвоїти, розкрити або звернути увагу на наступні аспекти:

1. Міжнародні організації та центри, які ведуть боротьбу з транснаціональною організованою злочинністю. Діяльність Інтерполу, функції Європолу. Завдання Бюро з координації боротьби з організованою злочинністю та іншими небезпечними злочинами на території СНД. Напрямки діяльності Міжнародного Антикримінального і Антитерористичного Комітету.

Теми для рефератів:

1. Терор і тероризм як форми соціального насильства.
2. Міжнародний тероризм, як інструмент глобальної політики.
3. Масштаби поширеності корупції та результати боротьби з нею.
4. Характеристика сучасного глобального воєнного стратегічного простору.
5. Джерела можливих загроз воєнній безпеці України.
6. Правові засади та особливості формування державної політики України щодо забезпечення воєнної безпеки.
7. Міжнародні аспекти кібербезпеки в умовах глобалізації.

Література.

Основна: 18, 22, 23, 26, 28, 42, 43, 45.

Додаткова: 51, 53, 57, 60, 65.

3. Рекомендована література (основна, додаткова), нормативно-правові акти, інформаційні ресурси в мережі Інтернет

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254k/96-вр>
2. Про боротьбу з тероризмом: закон України від 28 квітня 2020 року № 638-IV // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15>
3. Про державну таємницю: закон України від 13 лютого 2020 року № 3855-ХІІ // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
4. Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України: закон України від 3 березня 2022 року № 2114-ІХ // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2114-20#Text>
5. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: закон України від 08 липня 2018 року № 2411-VI // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>
6. Про Збройні Сили України: закон України від 27 березня 2020 року № 1934-ХІІ // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12>
7. Про національну безпеку України: закон України від 15 березня 2020 року № 2469-VIII // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
8. Про оборону України: закон України від 27 березня 2020 № 1932-ХІІ // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12>
9. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: закон України від 5 січня 2017 року № 3341-ХІІ // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12>
10. Про Раду національної безпеки і оборони України: закон України від 11 січня 2019 року № 183/98-ВР // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80>
11. Про Службу безпеки України: закон України від 28 квітня 2020 року № 2229-ХІІ // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>
12. Доктрина інформаційної безпеки України: Указ Президента України від 25 лютого 2017 року № 47/2017 // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017>
13. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України». Стратегія воєнної безпеки України «ВОЄННА БЕЗПЕКА – ВСЕОХОПЛЮЮЧА ОБОРОНА». Указ Президента України від 25 березня 2021 року, №121/2021 // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#Text>
14. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України». Стратегія національної безпеки України «БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ – БЕЗПЕКА КРАЇНИ»: указ Президента України від 14 вересня 2020 року, № 392/2020 // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>
15. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року «Про Стратегію забезпечення державної безпеки». Стратегія

забезпечення державної безпеки: указ Президента України від 16 лютого 2022 року № 56/2022 // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56/2022#Text>

16. Про Національне центральне бюро Інтерполу: постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2017 року № 220-93-п // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-93-%D0%BF>

17. Візія Генерального штабу ЗС України щодо розвитку Збройних Сил України на найближчі 10 років // URL: <https://www.mil.gov.ua/news/2020/01/11/viziya-generalnogo-shtabu-zs-ukraini-shhodo-rozvitku-zbrojnih-sil-ukraini-na-najblizhchi-10-rokiv>

Основна література:

18. Антонов В. О. Конституційно-правові засади національної безпеки України: монографія / В. О. Антонов; наук. ред. Ю.С. Шемшученко. Київ: ТАЛКОМ, 2017. 576 с. ISBN 978-617-7397-45-7. Монографія // URL: http://idpnan.org.ua/files/antonov-v.o.-konstitutsiyno-pravovi-zasadinatsionalnoyi-bezpeki-ukrayini-_d_.pdf

19. Бандурка О. М. Інтерпол: міжнародна організація кримінальної поліції. – Х.: Основа, 2013. – 324 с.

20. Боротьба з тероризмом / В. А. Ліпкан, Д. Й. Никифорчук, М. М. Руденко. – К.: Знання України, 2012. – 254 с.

21. Гель А. П. Правоохоронні органи України: Курс лекцій / А. П. Гель, Г. С. Семаков, Д. П. Цвігун. – К.: МАУП, 2010. – 240 с.

22. Глобальна та національна безпека: підручник / за заг. ред. Г. П. Ситника, Ю. В. Ковбасюка. К.: НАДУ, 2016. 1133 с. // URL: https://duikt.edu.ua/uploads/1_330_42449633.pdf

23. Екологічна безпека України: Навчальний посібник / М. І. Хилько. – К., 2017. – 266 с. // URL: <http://www.philosophy.univ.kiev.ua/uploads/editor/Files/Vykladachi/Hylko/%D0%A5%D0%B8%D0%BB%D1%8C%D0%BA%D0%BE%20%D0%9C.%D0%86.%20%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8.%20%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87.%20%D0%BF%D0%BE%D1%81..pdf>

24. Економічна безпека регіону в гарантуванні стабільності національної економіки: монографія / О.М. Головченко. Одеса: Букаєв В.В. 2018. – 399с.

25. Данільян О. Г., Дзьобань О. Панов М. /. Національна безпека України: структура та напрямки реалізації: Навч. посіб. – Х.: Фоліо, 2012. – 285 с.

26. Забезпечення національної безпеки за основними напрямками життєдіяльності України: навчальний посібник: у 2-х ч.: Ч. I / В. А. Омельчук, М. П. Стрельбицький, С. Г. Гордієнко та ін.; за заг. ред. А. М. Кислого і М. П. Стрельбицького. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2021. 304 с. // URL: <https://maup.com.ua/assets/files/kafedra/nacbezpeka/zabezpechennya-nacionalnoi-bezpeki-1.pdf>

27. Законодавство України про судову і правоохоронну діяльність:

Збірник нормативних актів / Відп. ред. В. С. Стефанюк. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 352 с.

28. Зовнішня політика та національна безпека України: документи і матеріали 2014-2022 рр.: навчальний посібник-хрестоматія / уклад. і коментар: І. В. Артьомов; рец.: О. М. Руденко, І. Я. Тодоров. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2023. 380 с. // URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/50573/1/%d0%97%d0%be%d0%b2%d0%bd%d1%96%d1%88%d0%bd%d1%8f%20%d0%bf%d0%be%d0%bb%d1%96%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b0_%d0%b4%d1%80%d1%83%d0%ba.pdf

29. Колодій А. М., Олійник А. Ю. Права людини і громадянина в Україні: Навч. посіб. – К.: Юрінком Інтер, 2014. – 336 с.

30. Кудрявченко А. І. Геополітика: Підручник / А. І. Кудрявченко, Ф. М. Рудич, В. О. Храмов. – К.: МАУП, 2014. – 296 с.

31. Мала енциклопедія етнодержавознавства / За ред. Ю. і. Римаренка. – К., 2016. – 942 с.

32. Мальський З., Мацяк М. Теорія міжнародних відносин: Підр. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Кобза, 2013. – 527 с.

33. Олійник А. Ю. Конституційно-правовий механізм забезпечення основних свобод людини і громадянина в Україні: Монографія. – К.: Алерта, КНТ, Центр навчальної літератури, 2018. – 472 с.

34. Олуйко В. М. Парламентське право України: проблеми теорії та практики. – К.: Юрінком Інтер, 2014. – 216 с.

35. Основи політичної науки: Курс лекцій / За ред. Б. Кухти. – Л.: Кальварія, 2016. – 238 с.

36. Політологічний енциклопедичний словник. – К.: Генеза, 2017. – 400 с.

37. Політологія: Академічний курс: Підр. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / М. І. Панов (керівн. автор, кол.), Л. М. Герасіна, В. С. Журавський та ін. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2016. – 520 с.

38. Пономарьов С.П. Правоохоронна функція Служби безпеки України: монографія / С.П. Пономарьов. – Харків: Золота миля, 2014. – 248 с.

39. Потульницький В. Історія української політології (Концепції державності в українській зарубіжній історико-політичній науці). – К.: Либідь, 2012. – 232 с.

40. Прохоренко О. Я. Корупція по-українськи: сутність, стан, проблеми: Монографія. – К., 2015. – 168 с.

41. Рябов С. Г. Політичні вибори: Навч. посіб. – К.: Тандем, 2018. – 96 с.

42. Світова гібридна війна: український фронт / За заг. ред. В. П. Горбуліна. Національний інститут стратегічних досліджень. – К.: НІСД, 2017. – 496 с. // URL: <http://resource.history.org.ua/item/0013707>

43. Ситник Г.П. Державне управління у сфері національної безпеки (концептуальні та організаційно-правові засади): Підручник К.: НАДУ, 2012. 544 с. // URL: <https://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/02/Derzhavne-upravlinnya-u-sferi-natsionalnoyi-bezpeki.pdf>

44. Словник-довідник політологічних термінів / За ред. М. П.

Гетьманчука. – Л.: Військовий інститут, 2016. – 228 с.

45. Смолянчук В.Ф. Національна безпека незалежної України: досягнення сутності. Журнал «Політичні дослідження». №1. – 2021. – К.: Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. // URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2021/06/smolianiuk_natsionalna.pdf

46. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України: Підруч. / О. С. Захарова, В. С. Ковальський, В. С. Лукомський та ін.; Відп. ред. В. Малярєнко. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Юрінком Інтер, 2017. – 352 с.

47. Сухонос В. В., Звірко О. Є., Грицаєнко Л. Р. Прокуратура України у схемах, таблицях і діаграмах: Навч. посіб. / За заг. ред. В. В. Сухоноса. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2016. – 256 с.

48. Тищенко М.М. Військова адміністрація: навч. посіб. / М.М. Тищенко, В.В. Богуцький, Є.І.Григорєнко; за заг.ред. проф.. М.М, Тищенка. – Х.: Право, 2013. – 304 с.

49. Хто є хто в європейській та американській політичній науці: Малий політологічний словник / За ред. Б. Кухти. – Л.: Кальварія, 2017. – 277 с.

50. Юридична енциклопедія / Відп. ред. Ю. С. Шемшученко. – К.: Українська енциклопедія імені М. П. Бажана, 2020 – 2021. – Т. 1 – 5.

Додаткова література:

51. Аналітична доповідь Національного інституту стратегічних досліджень до щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України у 2021 році. // URL: https://www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/00/95/25/4d9f69fcaf6e5c6605b334c09fecad60_1603202563.pdf

52. Арєнд Х. Джерела тоталітаризму. – К.: Дух і літера, 2012. – 539 с.

53. Бєгма В.М., Сєвєргунов О.О. Концептуальні засади стратегій інвестиційно-іновачійного розвитку оборонно-промислових комплексів держав. Досвід для України: аналіт. доп. / В. М. Бєгма, О. О. Сєвєргунов. – Київ : НІСД, 2019. – 64 с. // URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-07/Dopovid_Begma_druk.pdf

54. Бжєзінський З. Велика шахова дошка // Філософія політики: Хрєстоматія: У 4 т. – К.: Знання України, 2013. – С. 80 – 112.

55. Бжєзінський З. Україна у геостратєгічному контексті. – К.: «Києво-Могилянська академія», 2016. – 102 с.

56. Варзар І.М. Політична етнологія як наука. – К.: Школяр, 2014. – 224 с.

57. Глен Грант та Іраклій Джанашия. Стратєгія національної безпеки України. Доповідь. 2019. // URL: <https://www.slideshare.net/UIFuture/ss-197363629>

58. Головатий М. Ф. Мистецтво політичної діяльності: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2012. – 176 с.

59. Донцов Д. Історія розвитку української державної ідеї. – К.: Знання, 2011. – 48 с.

60. Каріх І.В. Інституційно-правові засади політики національної безпеки в гуманітарній сфері / Дисертація на здобуття к.п.н. // URL: http://old2.niss.gov.ua/public/File/2019_01_17/dis_Karikh.pdf

61. Касьянов Г. В. Теорії нації та націоналізму. – К.: Либідь, 2019. – 352 с.
62. Киссинджер Г. Новый мировой порядок // Філософія політики: Хрестоматія: У 4 т. – К.: Знання України, 2013. – С. 29 – 80.
63. Колодій А. На шляху до громадянського суспільства. – Л.: Червона калина, 2012. – 276 с.
64. Колодій А. Нація як суб'єкт політики. – Л.: Кальварія, 2017. – 55 с.
65. Криштанович М. Ф. Механізми державної політики України щодо забезпечення національної безпеки / Публічне управління та митне адміністрування, № 3 (22), 2019. // URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2019/3/31.pdf>
66. Кухта Б. Політична влада та рішення. – Л.: ЦПД, 2016. – 240 с.
67. Механізм забезпечення податкової самодостатності: монографія / [Колектив авторів] за наук. ред. Т. В. Калінеску. / Луганськ: вид-во СЛУ ім. В. Даля, 2011. – 247 с.
68. Національна економіка [текст]: навч. посіб.: / За заг. ред. Носової О. В. / К.: Центр учбової літератури, 2013. – 512 с.
69. Податкова політика: стратегія соціального розвитку: монографія / [колектив авторів] за наук. ред. Т. В. Калінеску. / Луганськ: вид-во СЛУ ім. В. Даля, 2013. – 256 с.
70. Потульницький В. Теорія української політології: Курс лекцій. – К.: Либідь, 2013. – 192 с.
71. Ребет Л. Теорія нації. – Л.: Державність, 2017. – 190 с.
72. Рябов С. Політологічна теорія держави. – К.: КНЕУ, 2016. – 201 с.
73. Сміт Е. Національна ідентичність: пер. з англ. – К.: Основи, 2016. – 224 с.
74. Смолянчук В. Військова могутність України: теоретико-методологічні засади формування і розвитку. – Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2020. – 448 с.
75. Тимошенко В. А. Наркобізнес: національна та міжнародна протидія новим викликам: Монографія. – К., 2016. – 456 с.
76. Фуллер Лон Л. Мораль права / Пер. з англ. Н. Комарова. – К., 2019.
77. Шведа Ю. Р. Теорія політичних партій і партійних систем: Навч. посіб. – Л.: Тріада плюс, 2014. – 528 с.
78. Harrison G. Corruption, Development Theory, Social Change // Contemporary Politics. – Sep. 2019. – V. 5. – #3. – P. 210 – 224.
79. Human Trafficking in Europe: an Economic Perspective by Gijsbert Van Liemt International Labour Organisation. – Geneva. – June, 2014.
80. Patterns of Global Terrorism. – 2003. Released by the Office of the Coordinator for Counterterrorism. // URL: [http:// globalsecurity.org/security/library/report/2014](http://globalsecurity.org/security/library/report/2014).

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

81. Пошукова система Google Академія (GoogleScholar).
<http://scholar.google.com>
82. Сайт «Brain Maps». <http://brain-maps.org>
83. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
<http://www.nbuv.gov.ua>
84. <http://www.rada.kiev.ua> – Верховна Рада України
85. <http://www.guds.gov.ua> – Головне управління державної служби України
86. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
87. <http://www.nau.kiev.ua> – Нормативні акти України
88. www.vasu.gov.ua – Вищий адміністративний суд України
89. www.reyestr.court.gov.ua – Єдиний державний реєстр судових рішень.